

PLAN RAZVOJA ZADARSKE ŽUPANIJE 2021. – 2027.

ANALIZA UPITNIKA ZA GRAĐANE "Budućnost
Zadarske županije kakvu želimo"

Zadar, ožujak 2021. godine

ANALIZA UPITNIKA ZA GRAĐANE "Budućnost Zadarske županije kakvu želimo"

PLAN RAZVOJA ZADARSKE ŽUPANIJE 2021. – 2027.

Javna ustanova Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA

Odjel za strateško planiranje i upravljanje razvojem

Izrazi koji se koriste u ovom dokumentu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

O ISTRAŽIVANJU

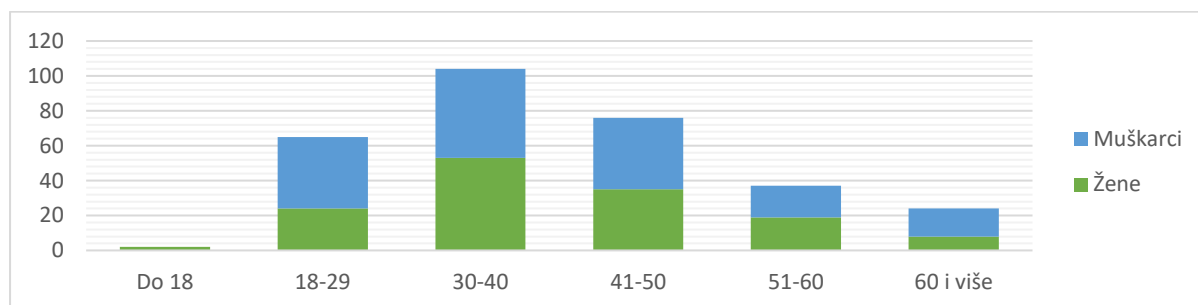
Anketni upitnik bio je dostupan za popunjavanje građanima *online* u formi Google obrasca u razdoblju od 25. siječnja do 10. veljače 2021. godine. Svrha ovog upitnika bila je omogućiti stanovnicima Zadarske županije iznošenje njihovih stajališta i potreba o razvojnim prioritetima Zadarske županije i grada ili općine u kojem stanuju čime se pridonijelo ostvarenju specifičnih ciljeva Komunikacijske strategije Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. godine, i to Specifičnog cilja 1. *Informirati ključne dionike, ciljane skupine i javnost o procesu izrade i provedbe Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. godine* te Specifični cilj 3. *Osigurati mogućnost za aktivno uključivanje šire javnosti i dionika zainteresiranih za izradu i provedbu Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. godine.*

O SUDIONICIMA ISTRAŽIVANJA

U anketnom istraživanju je u razdoblju od 25. siječnja do 10. veljače 2021. godine zaprimljeno ukupno 313 odgovora. Uvidom u dostavljene odgovore te analizom istih utvrđeno je kako je jedan dio odgovora u cijelosti ponavljajući, te su isti filtrirani. U analizu je uključen po jedan takav odgovor, a nakon isključivanja ponavljajućih odgovora analizirano je ukupno 308 odgovora.

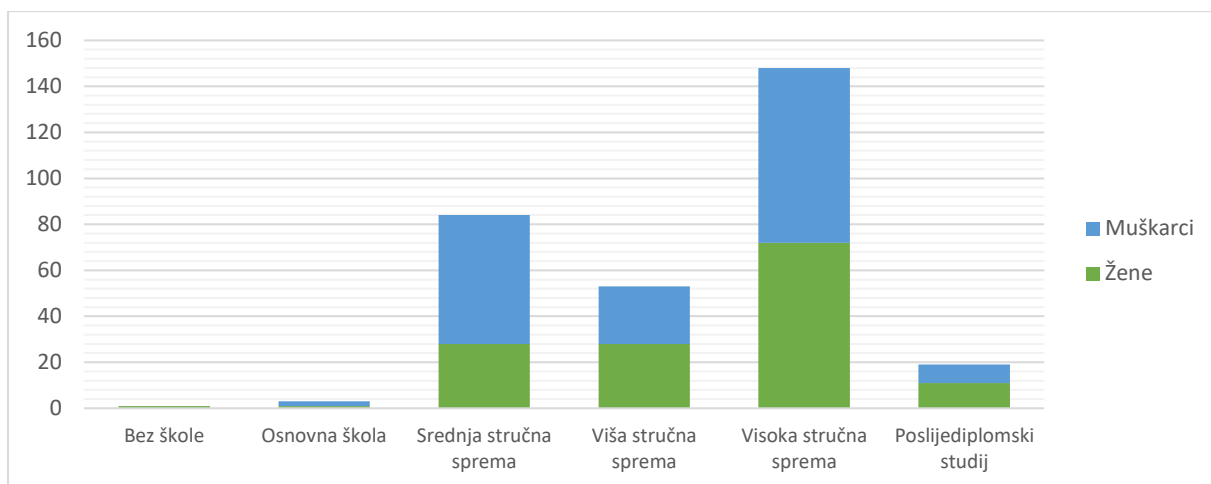
Osnovne informacije o sudionicima istraživanja obuhvaćene su pitanjima od 1 do 5. Ispitanici su odgovarali na pitanja o spolu, dobnoj skupini, razini stečenog obrazovanja, gradu ili općini u kojoj stanuju, a mogli su naznačiti i u kakvoj sredini žive, odnosno žive li u gradu, selu, zaleđu, primorju ili na otoku.

U anketnom istraživanju sudjelovala je 141 žena (45,78%) te 167 muškaraca (54,22%). Najčešća dob ispitanika je od 30 do 40 godina (104 ispitanika; 33,77%), a najmanje ispitanika je u dobi do 18 godina (2 ispitanika; 0,65%) (Slika 1.).

Slika 1. Distribucija uzorka s obzirom na dob i spol ispitanika

S obzirom na obrazovanje ispitanika, najviše ispitanika je visokoobrazovano, odnosno čak 71,43% ispitanika ima višu, visoku stručnu spremu ili poslijediplomski studij (Slika 2.).

Slika 2. Distribucija uzorka s obzirom na obrazovanje i spol ispitanika

Najviše ispitanika je s područja Grada Zadra (52,95%), dok su ispitanici iz ostalih jedinica lokalne samouprave neznatno zastupljeni. U istraživanju su sudjelovali ispitanici iz 29 jedinica lokalne samouprave. Nisu sudjelovali ispitanici iz općina Jasenice, Kolan, Lišane Ostrovičke, Novigrad i Škabrnja.

Tablica 1. Distribucija uzorka prema općini/gradu stanovanja i spolu ispitanika

JLS	Žene	Muškarci	Ukupno	Struktura
Benkovac	7	4	11	3,57%
Biograd na Moru	10	2	12	3,90%
Nin	1	3	4	1,30%
Obrovac	0	2	2	0,65%
Pag	3	0	3	0,97%
Zadar	80	83	163	52,92%
Bibinje	0	3	3	0,97%
Galovac	1	3	4	1,30%
Gračac	1	1	2	0,65%
Kali	0	1	1	0,32%
Kukljica	1	0	1	0,32%
Pakoštane	2	3	5	1,62%
Pašman	1	4	5	1,62%
Polača	0	1	1	0,32%
Poličnik	3	2	5	1,62%
Posedarje	0	1	1	0,32%
Povljana	1	1	2	0,65%
Preko	1	5	6	1,95%
Privlaka	0	1	1	0,32%
Ražanac	2	1	3	0,97%
Sali	3	5	8	2,60%
Sv. Filip i Jakov	4	11	15	4,87%
Tkon	1	2	3	0,97%
Vir	4	4	8	2,60%
Vrsi	1	1	2	0,65%
Zemunik Donji	2	8	10	3,25%

<i>Stankovci</i>	4	8	12	3,90%
<i>Sukošan</i>	2	3	5	1,62%
<i>Starigrad</i>	3	0	3	0,97%
<i>Izvan Zadarske županije</i>	3	4	7	2,27%

Ispitanici su mogli navesti i sredinu u kojoj stanuju te su pri tom mogli odabrati dva odgovora od ponuđenih: grad, selo, primorje, otok, zaleđe. Najviše ispitanika navelo je kako stanuje u gradskoj sredini (47,40%), a zatim na selu (20,78%), u primorju (16,56%), na otoku (15,91%) te najmanje u zaleđu (9,09%).

STAVOVI I MIŠLJENJA STANOVNIKA ZADARSKE ŽUPANIJE O RAZVOJNIM PRIORITETIMA U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

Stavovi i mišljenja sudionika istraživanja o razvojnim prioritetima i potrebama Zadarske županije obuhvaćeni su pitanjima od 6 do 12. Ispitanici su odgovarali na pitanja o sektorima koje je potrebno prioritetno razvijati te za koje smatraju da je potrebno osigurati najveća ulaganja, navesti koje su najveće slabosti Zadarske županije te grada ili općine u kojem žive, ali i ukratko opisati Zadarsku županiju u kakvoj bi voljeli živjeti.

Pitanje br. 6., prvo u setu pitanja o stavovima i mišljenjima stanovnika Zadarske županije o razvojnim prioritetima u srednjoročnom razdoblju propituje koliko su pojedini sektori važni za svakog ispitanika osobno te njegovu obitelj. Pitanje je propitalo važnost 11 sektora, a ispitanici su mogli važnost svakog od sektora ocijeniti kao 1 – nevažno, 2 – manje važno, 3 – važno, 4 – vrlo važno te 5 – najvažnije.

Razvojni prioriteti navedeni su kako slijedi:

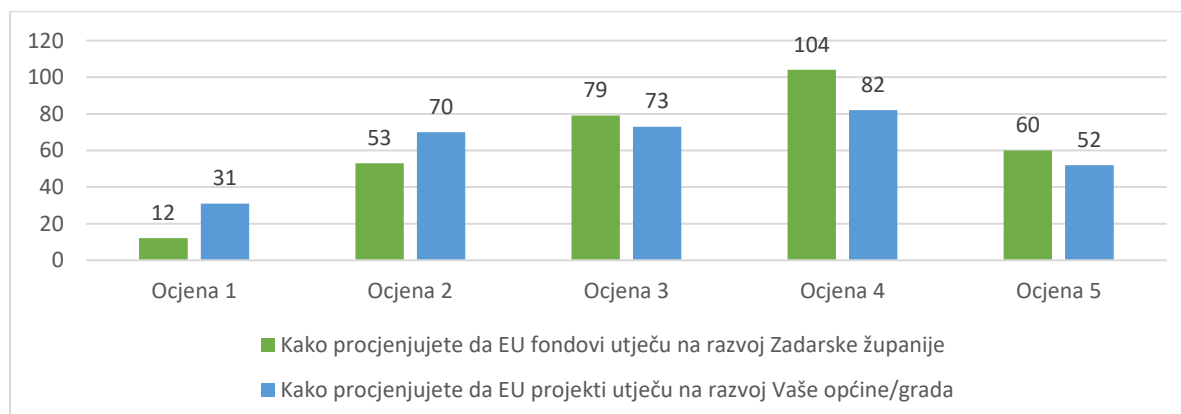
- Gospodarski rast i inovacije
- Održiva poljoprivreda i sigurnost hrane
- Zaštita okoliša i energetska učinkovitost
- Dobra prometna povezanost i obnova prometne infrastrukture
- Sigurnost stanovnika
- Dobro i učinkovito javno upravljanje
- Kvalitetno i dostupno obrazovanje
- Ravnomjeran regionalni razvoj
- Veća zaposlenost i smanjenje rizika od siromaštva
- Kvalitetna i dostupna zdravstvena skrb
- Educiranje i jačanje ljudskih potencijala

Kao najvažnija za ispitanike i njihove obitelji je **Kvalitetna i dostupna zdravstvena skrb** koja je ocijenjena prosječnom ocjenom **4,75** te je ovom segmentu najviše ispitanika dodijelilo je najvišu ocjenu, ocjenu 5 (280 ispitanika). Kao drugi sektor po važnosti jest **Kvalitetno i dostupno obrazovanje** ocijenjeno prosječnom ocjenom **4,68**, a na trećem mjestu je **Dobro i učinkovito javno upravljanje** (prosječna ocjena **4,63**). U svim razvojnim prioritetima najčešće dodijeljena ocjena (mod) te srednja vrijednost niza (medijan) je ocjena 5.

Tablica 2. Distribucija odgovora ispitanika na pitanje br. 6. o procjeni važnosti razvojnih prioriteta

	Aritmetička sredina	Najčešća vrijednost (mod)	Srednja vrijednost (medijan)	Raspon i broj dodijeljenih ocjena				
				1	2	3	4	5
Gospodarski rast i inovacije	4,44	5	5	8	3	21	90	186
Održiva poljoprivreda i sigurnost hrane	4,44	5	5	6	6	28	73	195
Zaštita okoliša i energetska učinkovitost	4,42	5	5	10	5	29	65	199
Dobra prometna povezanost i obnova prometne infrastrukture	4,40	5	5	9	6	26	78	189
Sigurnost stanovnika	4,59	5	5	4	8	15	57	224
Dobro i učinkovito javno upravljanje	4,63	5	5	9	3	8	53	235
Kvalitetno i dostupno obrazovanje	4,68	5	5	4	5	10	49	240
Ravnomjeran regionalni razvoj	4,26	5	5	12	7	36	86	167
Veća zaposlenost i smanjenje rizika od siromaštva	4,62	5	5	7	5	7	61	228
Kvalitetna i dostupna zdravstvena skrb	4,75	5	5	4	6	6	32	260
Educiranje i jačanje ljudskih potencijala	4,39	5	5	9	6	24	87	182
Demografska obnova stanovništva	4,23	5	5	16	10	39	65	178

Pitanje br. 7 Upitnika usmjereno je na EU fondove te propituje stavove i mišljenja ispitanika o snazi njihova utjecaja na razvoj, pri čemu se ocjenjivao utjecaj EU fondova na razvoj Zadarske županije te grada/općine u kojoj žive. Ispitanici su ocjenjivali prema skali: 1 – uopće ne utječu, 2 – slabo utječu, 3 – dovoljno utječu, 4 – vrlo dobro utječu, 5 – odlično utječu.

Slika 3. Ocjena utjecaja EU fondova na razvoj

Najveći broj ispitanika smatra kako EU fondovi vrlo dobro utječu na razvoj Zadarske županije te grada i općine u kojoj žive. Najčešća dodijeljena ocjena je 4. Nešto kritičnije prema utjecaju EU fondova na razvoj grada/općine u kojoj žive su žene koje su na ovom pitanju najčešće dodijelile srednju ocjenu 3 – dovoljno utječu. Čak desetina ispitanika izjasnila se kako EU fondovi uopće ne utječu na sredinu u kojoj stanuju, a na regionalnoj razini ovaj je udjel i manji (3,90%).

Tablica 3. Ocjena utjecaja EU fondova na razvoj, prema spolu ispitanika i ukupno

		Aritmetička sredina	Najčešća vrijednost (mod)	Srednja vrijednost (medijan)	Raspon i broj dodijeljenih ocjena				
					1	2	3	4	5
Ukupna ocjena	Kako procjenjujete da EU fondovi utječu na razvoj Zadarske županije	3,48	4	4	12	53	79	104	60
	Kako procjenjujete da EU projekti utječu na razvoj Vaše općine/grada	3,18	4	3	31	70	73	82	52
Žene	Kako procjenjujete da EU fondovi utječu na razvoj Zadarske županije	3,39	4	3	6	28	37	45	25
	Kako procjenjujete da EU projekti utječu na razvoj Vaše općine/grada	3,14	3	3	12	37	33	37	22
Muškarci	Kako procjenjujete da EU fondovi utječu na razvoj Zadarske županije	3,55	4	4	6	25	42	59	35
	Kako procjenjujete da EU projekti utječu na razvoj Vaše općine/grada	3,20	4	3	19	33	40	45	30

Pitanje br. 8. obuhvaćalo je sektore za koji ispitanici smatraju da je bitno osigurati veća ulaganja. Ispitanicima je bilo ponuđeno 12 područja, a mogli su odabrati do 5 područja za koja smatraju da je potrebno osigurati veća ulaganja:

- Zdravstvo i socijalna skrb
- Pravosuđe
- Obrazovanje
- Sigurnost stanovništva
- Razvoj gospodarstva i inovacije
- Prometna infrastruktura (željeznice, ceste, luke)
- Digitalno društvo
- Ravnomjeran regionalni razvoj i razvoj slabije razvijenih područja
- Razvoj poljoprivrede i bio-ekonomije
- Bolje upravljanje
- Kultura i turizam
- Čist i zdrav okoliš.

Najviše ispitanika odgovorilo je kako je potrebno osigurati veća ulaganja u *Razvoj gospodarstva i inovacije* (182), *Zdravstvo i socijalnu skrb* (164), *Obrazovanje* (162), *Čist i zdrav okoliš* (147) te *Razvoj poljoprivrede i bio-ekonomije* (142). Razlika u prioritetnim područjima ulaganja razlikuju se s obzirom na spol ispitanika, pa su tako muškarci na prvo mjesto stavili *Razvoj gospodarstva i inovacije* (81), *Obrazovanje* (88) i *Zdravstvo i socijalnu skrb* (81), dok su žene na prvo mjesto istaknule potrebu za većim ulaganjima u *Zdravstvo i socijalnu skrb* (83) i *Razvoj gospodarstva i inovacije* (76) te *Čist i zdrav okoliš* (75). Najmanje ispitanika ukupno (48) označilo je potrebu za većim ulaganjima u *Sigurnost stanovništva* (48), a kod ispitanica najmanje je potrebe za ulaganjima u *Digitalno društvo* (22).

Tablica 4. Sektori u koje je potrebno osigurati veća ulaganja, prema spolu ispitanika i ukupno

	Žene	Muškarci	Ukupno
Zdravstvo i socijalna skrb	83	81	164
Pravosuđe	35	65	100
Obrazovanje	74	88	162
Sigurnost stanovništva	23	25	48
Razvoj gospodarstva i inovacije	76	106	182
Prometna infrastruktura (željeznice, ceste, luke)	45	64	109
Digitalno društvo	22	46	68
Ravnomjieran regionalni razvoj i razvoj slabije razvijenih područja	54	34	88
Razvoj poljoprivrede i bio- ekonomije	71	71	142
Bolje upravljanje	46	57	103
Kultura i turizam	47	45	92
Čist i zdrav okoliš	75	72	147

Pitanje br. 9. postavljeno je kao pitanje otvorenog tipa, a ispitanici su u okviru upitnika proizvoljno imali priliku navesti tri sektora koja je prioritetno potrebno razvijati na području Zadarske županije. Odgovori ispitanika svrstani su u 16 pripadajućih kategorija prikazanih u Tablici 5. **Prva tri prioritetna sektora koja su ispitanici označili kao prioriteti za razvoj jesu u području Poljoprivrede, Gospodarstva i poduzetništva općenito te Kulture i turizma s osobitim naglaskom na turizam, nakon razvoja gospodarstva ističu se Zdravstvo i socijalna skrb, Obrazovanje, Promet i Okoliš.**

Tablica 5. Prioritetni razvojni sektori, prema spolu ispitanika i ukupno

	Žene	Muškarci	Ukupno
Poljoprivreda	64	75	139
Gospodarstvo i poduzetništvo	49	55	104
Kultura i turizam	44	58	102
Zdravstvo i socijalna skrb	57	34	91
Obrazovanje	34	36	70
Promet	31	37	68
Okoliš	33	27	60
Pravosuđe	12	16	28
Bolje upravljanje	12	9	21
Industrija	7	12	19
Digitalizacija	4	15	19
Vodoopskrba i odvodnja	9	3	12
Infrastruktura	5	6	11
Regionalni razvoj	10	0	10
Ribarstvo i marikultura	4	6	10
Znanost, inovacije, robotika	1	4	5

Pitanja 10 i 12. usmjerena su na prepreke u razvoju Zadarske županije. Ispitanici su navodili najveće slabosti u razvoju Zadarske županije te slabosti u razvoju grada, odnosno općine u kojoj stanuju. Odgovori su ponuđeni u slobodnoj formi, a u svrhu obrade podataka poopćeni su u istovjetne kategorije.

Tablica 6. Stavovi i mišljenja ispitanika o razvojnim slabostima Zadarske županije

Kategorija	Broj ispitanika	% ispitanika
Korupcija i nepotizam	61	19,81%
Upravljanje	60	19,48%
Neravnomjeran razvoj	46	14,94%
Politika	42	13,64%
Gospodarstvo	34	11,04%
Promet	30	9,74%
Pravosuđe	24	7,79%
Turizam	23	7,47%
Neplanski razvoj	22	7,14%
Poljoprivreda	22	7,14%
Urbanizam	18	5,84%
Okoliš	17	5,52%
Zdravstvo	14	4,55%
Birokracija	12	3,90%
Obrazovanje	9	2,92%
Kultura	9	2,92%
Demografija	7	2,27%
Netransparentnost	5	1,62%
Imovinsko-pravni odnosi	3	0,97%
Zapošljavanje	3	0,97%
Digitalizacija	3	0,97%

Otpad	3	0,97%
Inovacije	3	0,97%
Klijentelizam	3	0,97%
Ljudi	2	0,65%
STEM	2	0,65%
Dječji vrtići	1	0,32%
Mladi	1	0,32%
Neiskorištenost EU fondova	1	0,32%
Odvodnja	1	0,32%
Proizvodnja	1	0,32%
Socijalna politika	1	0,32%
Sporost	1	0,32%
Kulturna i prirodna baština	1	0,32%
Životni standard	1	0,32%
Nedovršenost projekata	1	0,32%

Kao slabosti Zadarske županije u okviru pitanja broj 10. ispitanici su u prvih 5 kategorija naveli: **Korupciju i nepotizam, Upravljanje, Neravnomjeran razvoj, Politika i Gospodarstvo.**

Najviše ispitanika kao najveće slabosti u razvoju županije navela su **korupciju i nepotizam (19,81%).**

Primjer navoda 1: *nepotizam, korupcija, nekažnjavanje prijestupa, neodgovornost za postupke*

Primjer navoda 2: *Korupcija, nepotizam, klijentelizam, nedovoljna informiranost, indiferentnost*

Primjer navoda 3: *Korupcija, nepotizam, nesposobnost*

Primjer navoda 4: *Kriminal i korupcija. Dok se to ne riješi nema promjene u nijednom sektoru.*

Primjer navoda 5: *politička korupcija, nepotizam, negativna kadrovska selekcija*

Kao slabost istaknuti su **javni servisi te javna uprava od strane 19,48% ispitanika.**

Primjer navoda 1: *provedbeni kapaciteti i javno upravljanje, georazolikost područja*

Primjer navoda 2: *Loši javni servisi, Uplitanje politike u sve segmente, Ne postojanje jasne strateške usmjerenosti, Identificiranje i korištenje resursa (prvenstveno ljudskih) koji mogu i žele doprinijeti boljitku zajednice...*

Primjer navoda 3: *Loše upravljanje*

Primjer navoda 4: *Neinovativnost, stari kadar i lose upravljanje*

Primjer navoda 5: *Slabo upravljanje odnosno tko je na vlasti vuče sebi i svome kraju a drugima ništa*

Neravnomjeran regionalni razvoj kao slabost navodi 14,94% ispitanika. A posebno se ističu nejednak razvoj zaleđa i otoka u odnosu na Grad Zadar.

Primjer navoda 1: *Slabo ulaganje u zaleđe i otoke, nema vodovoda, ceste su loše, nema interneta*

Primjer navoda 2: *Nejednako razvijanje po općinama i selima...nekom sve, nekom nista.*

Primjer navoda 3: *Sve izvan grada Zadra i obalne linije je marginalizirano*

Primjer navoda 4: *Neravnomjeran razvoj, općina Gračac treba veću pomoć županije*

Primjer navoda 5: *Neravnomjeran razvoj svih područja i slaba infrastruktura i povezanost (otoci)*

13,64% ispitanika kao slabost navodi politiku.

Primjer navoda 1: *Stranacka povezanost lokalnih sustava, zastarijelost ideja i lose kadrovanje...*

Primjer navoda 2: *politika koja upravlja svim segmentima razvoja*

Primjer navoda 3: *Loša politika i nefunkcioniranje državnog aparata*

Primjer navoda 4: *Naši političari*

Primjer navoda 5: *Politika, nepotizam, korupcija*

U kontekstu gospodarstva nezadovoljno je stanjem 11,04% ispitanika. Ispitanici zamjeraju nedostatak proizvodnje, preveliku usmjerenost na turizam, neiskorištavanje potencijala poljoprivrede.

Primjer navoda 1: *Što nema industrije. Sva ulaganja su vezana za turizam. Nedostatak sveobuhvatne i dugoročne strategije razvoja.*

Primjer navoda 2: *Nedostatak drugih sektora poput poljoprivrede, previše ovisimo o turizmu.*

Primjer navoda 3: *Nedovoljno iskorišteni resursi, slabe promotivne aktivnosti, nedovoljna ulaganja u gospodarstvo i turizam*

Primjer navoda 4: *Nedostatak kapaciteta malih poduzetnika, posebno u prehrambenom i poljoprivrednom sektoru (poduzetničkih i marketinških alata i vještina), kao i neadekvatno povezivanje i informiranje prije svega jer se često ne uzima u obzir niska razina digitalnih vještina.*

Nedostatak uredskih prostora inkubatora u manjim sredinama.

Primjer navoda 5: *Nedostatak proizvodnje, nedostatak inovacija, neiskorištenost potencijala*

Pitanje br. 12. propituje stavove i mišljenja ispitanika o slabostima u razvoju grada ili općine u kojoj stanuju.

Tablica 7. Stavovi i mišljenja ispitanika o razvojnim slabostima grada ili općine u kojoj stanuju

Kategorija	Broj ispitanika	% ispitanika
<i>Korupcija i nepotizam</i>	57	18,51%
<i>Upravljanje</i>	49	15,91%
<i>Politika</i>	48	15,58%
<i>Promet</i>	30	9,74%
<i>Urbanizam i prostorno planiranje</i>	30	9,74%
<i>Okoliš</i>	28	9,09%
<i>Gospodarstvo</i>	26	8,44%
<i>Turizam</i>	22	7,14%
<i>Neplanski razvoj</i>	17	5,52%
<i>Zdravstvo</i>	15	4,87%
<i>Neravnomjeran razvoj</i>	12	3,90%
<i>Odvodnja</i>	10	3,25%
<i>Pravosuđe</i>	10	3,25%
<i>Zapošljavanje</i>	10	3,25%
<i>Kultura</i>	9	2,92%
<i>Demografija</i>	8	2,60%
<i>Neiskorištenost EU fondova</i>	8	2,60%
<i>Obrazovanje</i>	8	2,60%
<i>Birokracija</i>	6	1,95%
<i>Imovinsko-pravni odnosi</i>	6	1,95%
<i>Poljoprivreda</i>	6	1,95%
<i>Životni standard</i>	5	1,62%
<i>Ljudi</i>	4	1,30%
<i>Dječji vrtići</i>	3	0,97%
<i>Inovacije</i>	3	0,97%
<i>Mladi</i>	2	0,65%
<i>Otpad</i>	2	0,65%
<i>Nedovršenost projekata</i>	1	0,32%

Kao razvojnu slabost u okviru pitanja broj 12. ispitanici su u prvih 5 kategorija naveli: Korupciju i nepotizam, Upravljanje, Politika, Promet i Urbanizam i prostorno planiranje.

Najviše ispitanika kao i kod razvojnih slabosti županije i u razvoju grada ili općine u kojoj stanuju navode **Korupciju i nepotizam (18,51%), Upravljanje (15,91%) te Politiku (15,58%)**. Primjeri navoda istovjetni su onima kod pitanja br. 10.

Kod razvojnih slabosti grada ili općina promet je naznačilo 9,74% ispitanika. Ispitanici naglašavaju lošu prometnu povezanost, posebice otoka, lošu infrastrukturu te nedostatak parkirnih mjesta.

Primjer navoda 1: *Zastarjelost prometne infrastrukture (željeznica, teretna luka i sl.)*

Primjer navoda 2: *Prometna povezanost*

Primjer navoda 3: *Nema mosta*

Primjer navoda 4: *Ceste*

Primjer navoda 5: *PARKING, PARKING, PARKING i općenito nebriga za domicilno stanovništvo*

Prostorno i urbanističko planiranje kao razvojnu slabost grada ili općine navelo je 30 ispitanika (9,74%). Kao najznačajnije slabosti navode se neplanska gradnja, nedostatak zelenih površina u gradu Zadru, betonizacija i apartmanizacija.

Primjer navoda 1: *Gradnja koja nije planska, neuređene turističke površine, loša infrastruktura rubnih kvartova*

Primjer navoda 2: *Premalo planski uređenih zelenih površina u naselju, užasne plaže i kupališta, betonizacija, projekti koji dugoročno nisu isplativi*

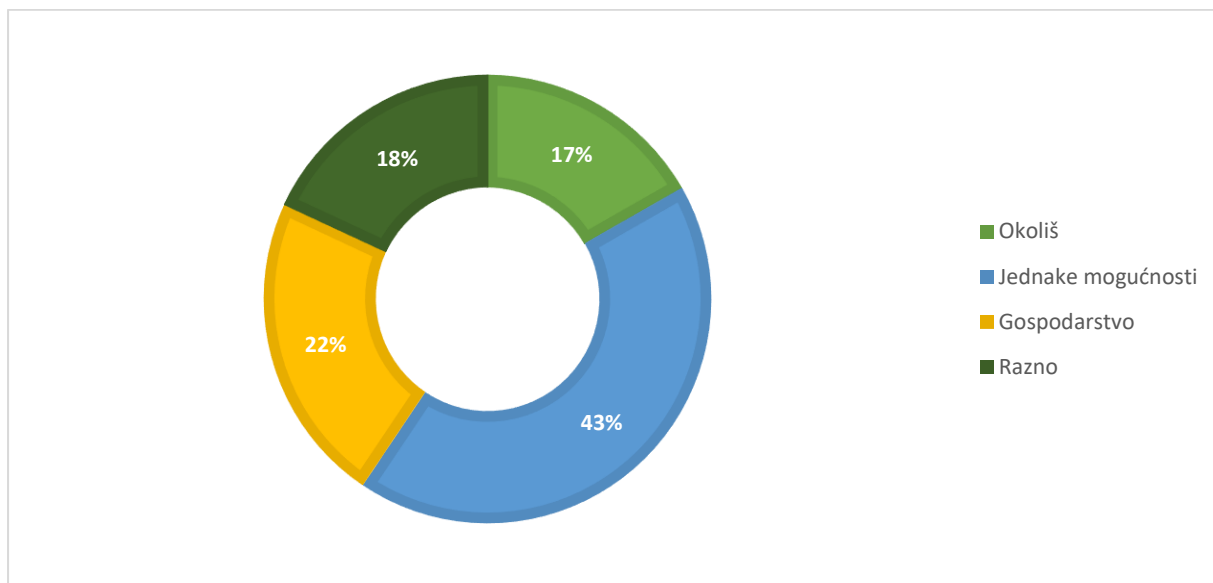
Primjer navoda 3: *Prekomjerna ružna i nekvalitetna izgradnja uništila je dalmatinski karakter Zadra, prometni kaos u gradu gdje se grade ulice upitne protočnosti, bez uvažavanja pješaka i biciklista i naravno bez stabala i zelenila (ne treba ni spominjati parkiranje). Zapuštenost javnih prostora i totalna bezidejnost u kreiranju novih pogotovo u novijim djelovima grada (trgovi, parkovi, spomenici, fontane, vodokoci itd.) nagriza samu bit "gradskog" u gradu. Zbog ljudske pohlepe za brzom i jednostavnom zaradom u Zadru su izgubljeni mnogi prostori u kojima su se okupljali Zadrani (kavane, barovi, plesnjaci, konobe) a poluotok se pretvorio u jeftine restorane, kioske i trgovine, koje ne mogu više privući niti najsiromašnije ni najskrtavije turiste.*

Primjer navoda 4: *Preizgrađenost. Izgradnja kuća i zgrada bez prostornog plana, izgradnja zgrada bez potrebne infrstrukture (pristupnih cesta, kanalizacije), bez zelenila oko tih istih zgrada.*

Primjer navoda 5: *prostorni planovi koji na pojedinim mjestima pogoduju investitorima i uništavaju kvalitetu života građanima (parking, uske ulice koje ne zadovoljavaju minimum sigurnosti i veličine zgrada koje se na njih priključuju malo zelenila parkova sportskih igrališta i parking prostora (općenito zajedničkih sadržaja).*

Pitanje br. 11. glasilo je **Jednom rečenicom opišite Zadarsku županiju kakvu želite.**

Većina ponuđenih vizija Zadarske županije obuhvaća više razvojnih aspekata, od kojih su najistaknutiji jednake mogućnosti za sve i ulaganje u ljude (43%), snažan gospodarski rast (22%) i održiv okoliš (14%). Nešto manje od petine svih navedenih vizija sadržavaju elemente koji se mogu svrstati u više kategorija ili ne mogu niti u jednu od ponuđenih (18%).

Slika 4. Najčešća područja sadržaja ponuđenih vizija Zadarske županije

U nastavku se iznose primjeri vizija prema najčešćim kategorijama i potkategorijama.

Primjeri vizije s aspekta jednakih mogućnosti za sve i ulaganja u ljude:

Primjer vizije 1: *Mjesto u koje se moje dijete želi vratiti...*

Primjer vizije 2: *Želim ulaganje u djecu jer djeca su naša budućnost.*

Primjer vizije 3: *Razvijenu u svakom pogledu po mjeri čovjeka i ovog građana*

Primjer vizije 4: *Zdravo okruženje u kojem vlada pozitivno ozračje koje omogućava mladim i visokoobrazovanim ljudima okruženje u kojem zeće ostati.*

Primjer vizije 5: *Jednaku za svih, posebno za otoke i zadarsko zaleđe*

Primjeri vizija s aspekta gospodarskog razvoja Zadarske županije:

Primjer vizije 1: *Gospodarski uspješnu jer ima sve potrebne resurse*

Primjer vizije 2: *gospodarski samoodrživa*

Primjer vizije 3: *Županija koja spaja nove industrije (IT, Robotika) sa starim gospodarskim granam (poljoprivreda, turizam).*

Primjer vizije 4: *Globalno orijentiranu, inovativnu, s vrhunskim idejama te mladim ljudima.*

Primjer vizije 5: *Želim modernu i gospodarski snažnu županiju*

Primjeri vizija s aspekta održivog i zelenog razvoja Zadarske županije:

Primjer vizije 1: *Zelena oaza jednakih mogućnosti.*

Primjer vizije 2: *Zelenu (ekološka proizvodnja), povezanu (pješački, biciklistički, osim samo autima) i dobro naseljenu.*

Primjer vizije 3: *Plavu - zelenu, zaposlenu, čistu, sretnu*

Primjer vizije 4: *Ekološki osvještenu s educiranim stanovništvom, otvorenim za promjene.*

Primjer vizije 5: *Zelena (ekološka) županija*

Primjeri vizija Zadarske županije koji nisu uvršteni u gore navedene kategorije:

Primjer vizije 1: *Blistavu budućnost izgrađenu na temelju slavne prošlosti.*

Primjer vizije 2: *Prosperitetnu i ravnopravnu*

Primjer vizije 3: *Natprosječna i inovativna.*

Primjer vizije 4: *Zelim da bude centar Dalmacije u pravom smislu riječi*

Primjer vizije 5: *Sretno i zdravo okruženje za život u centru Jadrana*

ZAKLJUČNO

Rezultati upitnika za građane „Budućnost Zadarske županije kakvu želimo“ upućuju na to kako je za stanovnike Zadarske županije i njihove obitelji najvažnija **kvalitetna i dostupna zdravstvena skrb, obrazovanje te učinkovita javna uprava.**

Za kvalitetnu i dostupnu zdravstvenu skrb te obrazovanje smatraju da su to prioritetni razvojni sektori Zadarske županije te da je za njih potrebno osigurati i veća ulaganja. Prva tri prioritetna sektora koja su ispitanici označili kao **prioriteti za razvoj jesu gospodarstvo i poduzetništvo općenito, poljoprivreda i bio-ekonomija te kultura i turizam** s osobitim naglaskom na turizam, ali i **čist i zdrav okoliš te promet.**

Kao najveće zapreke u razvoju Zadarske županije te grada ili općine u kojoj stanuju ispitanici navode **korupciju i nepotizam, tromu javnu upravu, neravnomjeran regionalni razvoj, gospodarstvo usmjereno isključivo na turizam, lošu prometnu povezanost i infrastrukturu te neplansku gradnju i nedovoljno zelenih i društvenih površina u urbanističkom i prostornom planiranju.**

Zadarsku županiju žele ravnomjerno razvijenu i jednaku za svih, posebno za otoke i zadarsko zaleđe. Modernu. Prosperitetnu i ravnopravnu. Gospodarski snažnu, samoodrživu i uspješnu koja spaja nove industrije (IT, robotika) sa starim gospodarskim granama (poljoprivreda, turizam). Zelenu (ekološka proizvodnja), povezanu (pješački, biciklistički, umjesto isključivo autima) i dobro naseljenu, koja ulaže u djecu i u koju će se djeca sutra željeti vratiti.